

ผลของการใช้โปรแกรมการแนะแนวการศึกษาและอาชีพตามทฤษฎี การตัดสินใจของเกแลตต์
ต่อการพัฒนาการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม

THE EFFECTS OF USING EDUCATIONAL AND CAREER GUIDANCE PROGRAM
APPLYING GELATT'S DECISION MAKING THEORY ON DEVELOPING DECISION
MAKING FOR PURSUING EDUCATION AND OCCUPATION OF
MATTAYOMSUKSA THREE STUDENTS AT WATRAIKHINGWITTAYA SCHOOL
IN NAKHON PATHOM PROVINCE

ปวีณา ยอดสิน*
จิตตินันท์ บุญสุธิกุล**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการแนะแนวการศึกษาและอาชีพตามทฤษฎีการตัดสินใจของเกแลตต์ ต่อการพัฒนาการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม (2) เพื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อและอาชีพของนักเรียนกลุ่มที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการแนะแนวการศึกษาและอาชีพตามทฤษฎีการตัดสินใจของเกแลตต์กับนักเรียนกลุ่มที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการแนะแนวการศึกษาและอาชีพตามทฤษฎีการตัดสินใจของเกแลตต์ (3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมโปรแกรมการแนะแนวการศึกษาและอาชีพตามทฤษฎีการตัดสินใจของเกแลตต์ ประชากรคือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 670 คน แบ่งเป็น 15 ห้องเรียน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม 2 ห้องเรียน แล้วจับฉลากให้ห้องหนึ่งเป็นกลุ่มทดลอง และอีกห้องหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โปรแกรมการแนะแนวการศึกษาและอาชีพตามทฤษฎีการตัดสินใจของเกแลตต์ มาตรฐานการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อและอาชีพ แบบบันทึกประสบการณ์การเรียนรู้และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมโปรแกรมเมื่อเสร็จสิ้นการทดลองโปรแกรมแต่ละครั้ง แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรมการแนะแนว

* นิสิตปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

** รองศาสตราจารย์ สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การศึกษาและอาชีพตามทฤษฎีการตัดสินใจของเกแลตต์และต่อผู้วิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เนื้อหา การทดสอบค่าสถิติ Paired-Sample t - test และ ค่าสถิติ Independent -Sample t - test ผลการวิจัยพบว่า (1) ภายหลังจากทดลองนักเรียน กลุ่มทดลอง มีคะแนนจากมาตรวัดการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อและอาชีพสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) ภายหลังจากทดลองนักเรียนกลุ่มทดลอง มีคะแนนจาก มาตรวัดการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อและอาชีพ สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 (3) นักเรียนกลุ่มทดลอง มีความคิดเห็นว่าการเข้าร่วมโปรแกรมการแนะแนวการศึกษาและ อาชีพตามทฤษฎีการตัดสินใจของเกแลตต์ช่วยให้นักเรียนเข้าใจตนเองในด้านต่างๆ คือ ความสนใจ ความสามารถ ทักษะ ความเชื่อ และบุคลิกภาพ ทำให้นักเรียนกำหนดเป้าหมายทางการศึกษาต่อ และอาชีพที่เหมาะสม รวมทั้งพัฒนาทักษะในการค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพ ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีแนวทางในการตัดสินใจและมีความมั่นใจในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อและ ประกอบอาชีพที่เหมาะสม

Abstract

The purposes of this research were: 1) to study the effects of using Educational and Career Guidance Program Applying Gelatt's Decision Making Theory on developing decision making for pursuing education and occupation of Mattayomsuksa Three students at Watraikhingwittaya School in Nakhon Pathom Province 2) to compare decision making for pursuing education and occupation of experimental group students who participated in the Educational and Career Guidance Program Applying Gelatt's Decision Making Theory with control group students 3) to study experimental group's opinions towards participating in Educational and Career Guidance Program Applying Gelatt's Decision Making Theory. This research was the quasi experimental design. The population were 670 students, which were divided into 15 classes of Mattayomsuksa Three. Two classes were selected by using cluster sampling which were an experimental group and a control group. The instruments used in this research were: the Educational and Career Guidance Program Applying Gelatt's Decision Making Theory, the Decision Making for Pursuing Education and Occupation Scale, the Student's Learning and Opinion session Record towards the Educational and Career Guidance Program Applying Gelatt's Decision Making Theory, the Student's Opinion Questionnaire towards the

Educational and Career Guidance Program Applying Gelatt's Decision Making Theory and the researcher. Mean, Standard Deviation, Content Analysis, the Paired-Sample t-test and Independent Sample t-test were utilized for analyzing data. The research results indicated that: 1) the posttest scores from the Decision Making for Pursuing Education and Occupation Scale of experimental group were higher than their pretest scores at .05 level of significance 2) the posttest mean score from the Decision Making for Pursuing Education and Occupation Scale of the experimental group was higher than the posttest means score of the control group at .05 level of significance 3) the experimental group reported that participating in the Educational and Career Guidance Program applying Gelatt's Decision Making Theory helped them to understand about their interest, ability, skills, belief and personality so they could determine proper educational and career goals. They also developed skills in educational and career information searching which led them to know their decision tendency and felt more confidence to make decision for pursuing proper education and occupation.

ความสำคัญของการวิจัยในครั้งนี้คือ ในปัจจุบันประเทศไทยต้องเผชิญกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของโลกในหลายด้านที่สำคัญ ทั้งการเปลี่ยนแปลง ของเทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีวัสดุและนาโนเทคโนโลยี ซึ่งมีผลกระทบทั้งที่เป็นโอกาสและข้อจำกัดต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550) จากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและวิทยาการ การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมซึ่งเป็นไปอย่างรวดเร็ว แนวโน้มของสังคมไทยจึงมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสโลก ค่านิยม วิถีชีวิต และขนบธรรมเนียมทั้งหลายมีการเปลี่ยนแปลงไป ส่งผลทำให้โลกของงานมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก หลายอาชีพสูญหายไปในขณะที่มีอีกหลายอาชีพเกิดขึ้นใหม่ตามวัฏจักรแห่งการพัฒนาทางเทคโนโลยี (นันทา สุริรักษา, 2548) แต่ละอาชีพอาจจะเหมาะสมกับบุคคลหนึ่งแต่อาจไม่เหมาะสมกับอีกบุคคลหนึ่ง เนื่องจากบุคคลมีความแตกต่างในหลายด้าน เช่น บุคลิกภาพ ค่านิยม ความถนัด ความสามารถ การตัดสินใจเข้าสู่อาชีพที่ตรงกับความต้องการ ความถนัดและความสนใจ จึงมีความสำคัญ ดังที่ นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2544) กล่าวว่า เมื่อบุคคลตัดสินใจอย่างถูกต้อง เขาย่อมมีความสุขในการทำงานและมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในอาชีพที่สูงด้วย แต่การตัดสินใจเกี่ยวกับอาชีพไม่ใช่เรื่องง่าย เป็นกระบวนการที่ต้องค้นหาว่าบุคคลนั้นเหมาะสมกับงานอะไร ดังนั้นการช่วยเหลือบุคคลในการเลือกอาชีพ และวางแผนเพื่อ

ประกอบอาชีพตั้งแต่ยังศึกษาจะช่วยลดการเกิดปัญหาการว่างงานหรือการทำงานต่ำกว่าระดับของผู้สำเร็จการศึกษาระดับต่างๆ (อรอนงค์ ธัญญะวัน, 2539) สำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในช่วงของวัยรุ่นเป็นวัยที่มีโอกาสในการสำรวจ และทดลองศึกษาอาชีพต่างๆ ก่อนที่จะตัดสินใจว่าจะยึดอะไรเป็นอาชีพจริงๆ (กฤษศรี คำชาย, 2542) ดังนั้นถ้านักเรียนได้รับการแนะนำที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพและวิธีการในการตัดสินใจเลือกอาชีพที่ถูกต้อง จะทำให้พวกเขาสามารถเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับตนเองและตลาดแรงงานสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นสุขและประสบความสำเร็จในอาชีพที่ตนเลือก ทำประโยชน์ให้กับตนเอง สังคมและประเทศชาติสืบไป (คมเพชร ฉัตรสุกกุล, 2541)

Gelatt เป็นศาสตราจารย์ชาวอเมริกันที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพ Gelatt ได้รับรางวัลต่างๆ มากมายในด้านพัฒนาการทางด้านอาชีพ ในปีค.ศ. 1989 Gelatt ได้ปรับปรุงทฤษฎีการตัดสินใจที่มีความสมบูรณ์มากขึ้นเพื่อให้นักการศึกษาและนักแนะแนวอาชีพใช้เป็นแนวทางในพัฒนาการตัดสินใจของบุคคลให้มีทักษะในการตัดสินใจที่ดีขึ้น (Gelatt, 2003) โดยได้นำเสนอหลักการในการตัดสินใจที่ตระหนักถึงความไม่แน่นอนอันเป็นผลมาจากความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกในปัจจุบันและอนาคต เช่น ข้อมูลที่นำมาใช้ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพที่เป็นจริงในปัจจุบันนี้อาจจะไม่ใช่ข้อมูลที่เป็นจริงหรือมีการเปลี่ยนแปลงไปในอนาคต ซึ่ง Gelatt เรียกหลักการในการตัดสินใจนี้ว่า “Positive Uncertainty” หรือ (การมอง) ความไม่แน่นอนในทางบวก ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำโปรแกรมการแนะแนวการศึกษาและอาชีพตามทฤษฎีการตัดสินใจของเกแลตต์ มาใช้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม เพราะเห็นว่านักเรียนควรได้รับการพัฒนาการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อและอาชีพ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาต่อหรือการประกอบอาชีพของนักเรียนต่อไป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการแนะแนวการศึกษาและอาชีพตามทฤษฎีการตัดสินใจของเกแลตต์ ต่อการพัฒนาการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อและอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการแนะแนวการศึกษาและอาชีพตามทฤษฎีการตัดสินใจของเกแลตต์ 2) เพื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อและอาชีพของนักเรียนกลุ่มที่ได้เข้าร่วม โปรแกรมการแนะแนวการศึกษาและอาชีพตามทฤษฎีการตัดสินใจของเกแลตต์ กับนักเรียนกลุ่ม ที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการแนะแนวการศึกษา

และอาชีพตามทฤษฎีการตัดสินใจของเกแลตต์ 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมโปรแกรมการแนะแนวการศึกษาและอาชีพตามทฤษฎีการตัดสินใจของเกแลตต์

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) โดยใช้รูปแบบการทดลองที่มีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งมีการวัดค่าตัวแปรตามก่อนและหลังการทดลอง กลุ่มประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2551 จำนวน 15 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้นจำนวน 670 คน ซึ่งแต่ละห้องมีนักเรียนประมาณ 40 คน โดยจัดห้องเรียนแบบคละระดับความสามารถ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2551 จำนวน 2 ห้องเรียน โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) จาก 15 ห้องเรียน แล้วจับฉลากให้ห้องหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองมีจำนวน 44 คน และอีกห้องหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุมมีจำนวน 36 คน

เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการแนะแนวการศึกษาและอาชีพตามทฤษฎีการตัดสินใจของเกแลตต์ต่อการพัฒนาการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยาคม ผู้วิจัยได้นำหนังสือจากหัวหน้าภาคจิตวิทยา การศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม เพื่ออนุมัติในการดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นกลุ่มตัวอย่าง และขออนุญาตใช้สถานที่ในการดำเนินการทดลอง หลังจากนั้นให้นักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุมทำมาตรวัดการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อและอาชีพก่อนการทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำโปรแกรมด้วยตนเองตามโปรแกรมการแนะแนวการศึกษาและอาชีพตามทฤษฎีการตัดสินใจของเกแลตต์กับนักเรียนกลุ่มทดลองห้อง ม. 3/1 ในคาบวิชาแนะแนวตั้งแต่วันที่ 23 พฤษภาคม 2551 ถึงวันที่ 5 กันยายน 2551 รวมทั้งสิ้น 16 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที ตั้งแต่เวลา 10.30 -11.30 นาฬิกา ทุกวันศุกร์ ณ ห้องแนะแนว โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา และให้นักเรียนกลุ่มทดลองทำแบบบันทึกประสบการณ์การเรียนรู้และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมโปรแกรมการแนะแนวการศึกษาและอาชีพตามทฤษฎีการตัดสินใจของเกแลตต์ในแต่ละครั้งเพื่อผู้วิจัยจะได้นำมาวิเคราะห์เนื้อหา และทราบถึงสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ ความคิด ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรมรวมทั้งประโยชน์ที่ได้รับในการเข้าโปรแกรมแต่ละครั้ง ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมได้รับการเรียนการสอนตามปกติ โดยอาจารย์ประจำวิชากิจกรรมแนะแนว ดำเนินการสอนตามปกติ เมื่อผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามที่กำหนดไว้แล้ว ผู้วิจัยนำมาตรวัดการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อและอาชีพ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้

วัดก่อนทดลองมาวัดกับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมภายหลังการทดลองรวมทั้งให้นักเรียนกลุ่มทดลองตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรมการแนะแนวการศึกษาและอาชีพตามทฤษฎีการตัดสินใจของเกแลคต์และต่อผู้วิจัย ต่อมาผู้วิจัยได้นำคะแนนจากมาตรวัดการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อและอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุมมาวิเคราะห์เปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลองโปรแกรม และวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุม เพื่อหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สถิติพารามตริก (Parametric Statistics) Paired-Sample t - test และ Independent -Sample t - test รวมทั้งนำข้อมูลจากแบบบันทึกประสบการณ์ การเรียนรู้และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมในแต่ละครั้งของนักเรียนกลุ่มทดลองมาวิเคราะห์เนื้อหา และได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีต่อโปรแกรมการแนะแนวการศึกษาและการตัดสินใจเลือกอาชีพทฤษฎีการตัดสินใจของเกแลคต์และต่อผู้วิจัยมาวิเคราะห์และสรุปข้อเสนอแนะจากการเข้าร่วมโปรแกรม

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภายหลังจากทดลองโปรแกรมการแนะแนวการศึกษาและอาชีพตามทฤษฎีการตัดสินใจของเกแลคต์ นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนจากมาตรวัดการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อและอาชีพสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมโปรแกรมการแนะแนวการศึกษาและอาชีพตามทฤษฎีการตัดสินใจของเกแลคต์มีคะแนนจากมาตรวัดการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อและอาชีพสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการแนะแนวการศึกษาและอาชีพตามทฤษฎีการตัดสินใจของเกแลคต์ 3) นักเรียนกลุ่มทดลอง มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่าภายหลังจากเข้าร่วมโปรแกรมการแนะแนวการศึกษาและอาชีพตามทฤษฎีการตัดสินใจของเกแลคต์ ช่วยให้นักเรียนได้เข้าใจและรู้จักตนเองในด้านต่างๆ คือความสนใจ ความสามารถ ทักษะ ความเชื่อ และบุคลิกภาพซึ่งทำให้นักเรียนได้กำหนดเป้าหมายทางการศึกษาต่อและอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง ทำให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะในการค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและการประกอบอาชีพ รวมถึงการตรวจสอบข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อและประกอบอาชีพให้มีความครบถ้วน ถูกต้องและทันสมัย ส่งผลให้นักเรียนมีแนวทางในการตัดสินใจและมีความมั่นใจในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อและประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

ทฤษฎีการตัดสินใจของเกแลคต์สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้จริงในการพัฒนาการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อและอาชีพทั้ง 4 ขั้นตอนได้แก่ 1) การตั้งเป้าหมาย

ทางการศึกษาและอาชีพโดยการเพ่งประเด็นและยึดหยุ่น 2) การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพโดยการตระหนักและระวัง 3) การเข้าใจความเชื่อของตนเองและการมีความเชื่อในแง่ดีทางการศึกษาและอาชีพ 4) การตัดสินใจทางการศึกษาและอาชีพโดยใช้เหตุผลและการหยั่งรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงรัตน์ กวดกิจการ (2544) ที่ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนคุระบุรีวิทยาคม จังหวัดพังงา โดยได้ใช้องค์ประกอบทฤษฎีของเกแลตต์ (1962) ในการพัฒนากระบวนการตัดสินใจของนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย 1) การระบุปัญหา 2) การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ 3) ขั้นรู้ทางเลือกที่มีอยู่ 4) ขั้นพิจารณาข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือก 5) ขั้นตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษาคืบขึ้นหลังจากได้รับคำปรึกษาแบบกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจริต วรรณรักษ์ (2540) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ผลการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดพุทธบูชา เขตราชฎีบุรีณะ กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้สร้างโปรแกรมการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนากระบวนการตัดสินใจของนักเรียนที่มีองค์ประกอบที่ใกล้เคียงกับทฤษฎีการตัดสินใจของเกแลตต์คือ 1) การระบุปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ 2) การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเองด้าน ความสนใจ บุคลิกภาพ ความสามารถ และค่านิยม 3) การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพ 4) การศึกษาทางเลือกโดยพิจารณา ข้อดีข้อเสีย และการตัดสินใจเลือก ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว มีกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบของทฤษฎีการตัดสินใจของเกแลตต์และงานวิจัยที่ได้ใช้องค์ประกอบของทฤษฎีอื่นๆในการศึกษาการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อและอาชีพ พบว่า องค์ประกอบของทฤษฎีการตัดสินใจของเกแลตต์เป็นองค์ประกอบร่วมที่สามารถพัฒนาการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อและอาชีพได้ ดังจะเห็นได้จาก งานวิจัยของ Taylor และ Betz (1983) อังในชิดชนก จิรสวดกุล, 2545) ซึ่งได้แสดงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพว่า ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ซึ่งมีองค์ประกอบร่วมที่ตรงกับทฤษฎีการตัดสินใจของเกแลตต์ คือ 1) การมีความรู้เกี่ยวกับอาชีพ 2) การตั้งเป้าหมายในการเลือกอาชีพ และองค์ประกอบที่เพิ่มเติมคือ 1) การประเมินตนเอง 2) การวางแผนอาชีพ 3) การแก้ปัญหาทางอาชีพ โดยมีนักวิจัยที่ได้นำองค์ประกอบของ Taylor และ Betz มาใช้ในการศึกษาการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อและอาชีพของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา อาทิงงานวิจัยของ รัตนากรณ์ ชนะจำ (2541)

ที่ศึกษาเรื่องผลของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นรายบุคคลต่อ การรับรู้ความสามารถของตน ในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการ ให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นรายบุคคล มีการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ สูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และงานวิจัยของ ชิดชนก จิรเสวตกุล (2545) ที่ศึกษา เรื่องผลของการให้การปรึกษารายบุคคลตามแนวทฤษฎีปัญญาพฤติกรรมต่อการรับรู้ความสามารถ ของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เลือกอาชีพที่ไม่ใช่ วัฒนธรรมทางเพศ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนหญิงที่เลือกอาชีพที่ไม่ใช่วัฒนธรรมทางเพศที่ได้รับ การให้การปรึกษาด้านอาชีพรายบุคคลมีคะแนน การรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือก อาชีพสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

นอกจากนี้จากการศึกษางานวิจัยที่ได้ใช้ทฤษฎีพุทธิปัญญาสารสนเทศของ อมรรัตน์ อุ่นจิตร (2547) ที่ศึกษาเรื่องผลของการ โปรแกรมการแนะแนวการศึกษาและอาชีพตามแบบ พุทธิปัญญาสารสนเทศต่อการพัฒนาการรู้คิดแห่งตน และความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยโปรแกรมที่สร้างขึ้นตามทฤษฎีพุทธิปัญญาสารสนเทศ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ซึ่งมีองค์ประกอบร่วมที่ตรงกับทฤษฎีการตัดสินใจของเกแลตต์ คือ 1) ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพ 2) ทักษะในการตัดสินใจเลือกอาชีพและมีองค์ประกอบที่ เพิ่มเติมคือ 3) ความรู้เกี่ยวกับตนเอง 4) การรู้คิดแห่งตน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีคะแนนจาก แบบวัดการรู้คิดแห่งตนและความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพภายหลังการเข้าร่วม โปรแกรม สูงกว่าก่อนการเข้าร่วม โปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า โปรแกรมการแนะแนวการศึกษาและอาชีพที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับ การตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพที่มีความเหมาะสมกับกับตนเอง การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อและ อาชีพ และการมีทักษะในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อและอาชีพ โดยการพิจารณาทั้งข้อดีและข้อเสีย ของแต่ละทางเลือก ซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักของทฤษฎีการตัดสินใจของเกแลตต์นั้นเป็น องค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อและอาชีพของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษา การวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับความเห็นของ จำเนียร ช่างโชติ (2544) ที่กล่าวว่า การแนะแนวอาชีพนั้นยังถือว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญในการช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ มีทักษะที่เกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยให้นักเรียนพิจารณาตนเองในด้านความสนใจ ความสามารถ ความถนัด ค่านิยม รู้จักโลกอาชีพในปัจจุบัน เพื่อนำข้อมูลเหล่านี้มาเป็นแนวทาง ในการเลือกศึกษาต่อและการวางแผนเข้าสู่อาชีพที่พึงประสงค์ และสอดคล้องกับคมเพชร

ฉัตรสุภกุล (2541) ที่กล่าวว่า ถ้านักเรียนได้รับบริการแนะแนวที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพและวิธีการในการตัดสินใจเลือกอาชีพที่ถูกต้องจะทำให้พวกเขาสามารถเลือก อาชีพได้เหมาะสมกับตนเองและตลาดแรงงาน สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นสุขและประสบความสำเร็จในอาชีพที่ตนเลือก ทำประโยชน์ให้กับตนเอง สังคมและประเทศชาติ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. เนื่องจากโปรแกรมการแนะแนวการศึกษาและอาชีพตามทฤษฎีการตัดสินใจของ เกแลตต์ เป็นโปรแกรมที่สร้างขึ้นโดยมีพื้นฐานจากกระบวนการตัดสินใจตามทฤษฎีของเกแลตต์ ซึ่งขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละครั้งมีความต่อเนื่องกันอย่างเป็นขั้นตอน และเป็นพื้นฐานไปสู่การเรียนรู้ในกิจกรรมครั้งต่อไป เช่น การจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ ตรวจสอบข้อมูลทางการศึกษาและอาชีพที่ตนเองมีว่า มีความถูกต้อง และครบถ้วนหรือไม่ ซึ่ง จะเป็นพื้นฐานไปสู่การจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนได้ค้นคว้าข้อมูล จากแหล่งข้อมูลที่นำเชื่อถือ ช่วยให้นักเรียนมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อและอาชีพที่มีความครบถ้วน ถูกต้อง และทันสมัย เป็นต้น ดังนั้น ครู/อาจารย์แนะแนว นักจิตวิทยา และนักการศึกษาที่สนใจนำ โปรแกรมการแนะแนวการศึกษาและอาชีพตามทฤษฎีการตัดสินใจของเกแลตต์ไปใช้ควรมีความ เข้าใจในขั้นตอนและความต่อเนื่องของการจัดกิจกรรม ซึ่งผู้ที่นำไปใช้ควรตระหนักถึง การจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้รับการพัฒนาตามขั้นตอน เพื่อให้กิจกรรมที่จัดขึ้นมีประสิทธิภาพ ตามหลักทฤษฎีการพัฒนากระบวนการตัดสินใจของเกแลตต์

2 จากผลการวิจัยพบว่าโปรแกรมการแนะแนวการศึกษาและอาชีพตามทฤษฎีการตัดสินใจ ของเกแลตต์สามารถพัฒนาการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อและอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ได้ ดังนั้น ครู/ อาจารย์แนะแนว นักจิตวิทยา และนักการศึกษาที่มีความสนใจจะนำ โปรแกรมการแนะแนวการศึกษาและอาชีพตามทฤษฎีการตัดสินใจของเกแลตต์ไปใช้ควรมี การศึกษาโปรแกรมการแนะแนวการศึกษาและอาชีพตามทฤษฎีการตัดสินใจของเกแลตต์อย่าง ละเอียด และควรปรับ โปรแกรมให้มีความเหมาะสมกับระดับของนักเรียนที่จะนำโปรแกรมไปใช้ เช่น ถ้านำโปรแกรมไปใช้พัฒนาการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นช่วงวัยที่นักเรียนต้องตัดสินใจเลือกเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาหรือเข้าสู่การประกอบอาชีพ ในช่วงของการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้และตรวจสอบข้อมูลให้มีความถูกต้อง ครบถ้วน และทันสมัย (กิจกรรมครั้งที่ 8-10) ควรจะปรับเปลี่ยนจากการเรียนรู้และตรวจสอบข้อมูล ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนต่างๆ หรือการศึกษาในสายสามัญ สายอาชีพเปลี่ยนเป็นการเรียนรู้และ

ตรวจสอบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคณะ หรือสาขาวิชาต่างๆ ในระดับมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นข้อมูลที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต้องใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการแนะแนวการศึกษาและอาชีพตามทฤษฎีการตัดสินใจของเกแลตต์ เปรียบเทียบกับผลของการใช้การใช้โปรแกรมการแนะแนวการศึกษาและอาชีพตามทฤษฎีการตัดสินใจอื่นๆ เช่น ทฤษฎีพุทธิปัญญาสารสนเทศ ซึ่งมีองค์ประกอบของทฤษฎีที่ใกล้เคียงทฤษฎีการตัดสินใจของเกแลตต์ คือ การมีความรู้เกี่ยวกับตนเอง การมีความรู้เกี่ยวกับอาชีพ การมีทักษะในการตัดสินใจ และการรู้คิดแห่งตน เพื่อให้ครู/ อาจารย์แนะแนว นักจิตวิทยา และนักการศึกษาที่สนใจนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับลักษณะของกลุ่มนักเรียนและหลักสูตรการศึกษาของแต่ละโรงเรียนให้นักเรียนได้รับการพัฒนาในด้านการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อและอาชีพได้อย่างเต็มศักยภาพ

2. ควรมีการศึกษาถึงตัวแปรที่สามารถพัฒนาไปควบคู่กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อและอาชีพโดยใช้ทฤษฎีการตัดสินใจของเกแลตต์เป็นหลัก เช่น การกระจ่างค่านิยม ทักษะการคิดหรือเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการศึกษาและอาชีพ เป็นต้น เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาใช้ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการแนะแนวการศึกษาและอาชีพตามทฤษฎีการตัดสินใจของเกแลตต์ ให้มีประโยชน์ต่อการพัฒนานักเรียนในด้านอื่นเพิ่มมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กฤษศรี คำชาย. 2542. **จิตวิทยาเด็กวัยรุ่น**. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- คมเพชร นัทรศุกุล. 2541. “กระบวนการแนะแนวอาชีพจะช่วยให้เกิดความสมดุลในตลาดแรงงานได้อย่างไร.” **จัดหางานปริทัศน์**. 1 (2): 16-18.
- จำเนียร ช่างโชติ. 2544. **เทคนิคการแนะแนว**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชิดชนก จิรเสวตกุล. 2545. **ผลการให้การปรึกษารายบุคคลตามแนวทฤษฎีปัญญาพุทธิกรรมนิยมต่อการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เลือกอาชีพที่ไม่ใช่วัฒนธรรมทางเพศ**. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการปรึกษา, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ดวงรัตน์ กวดกิจการ. 2544. ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่ต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพในระดับอาชีวศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 โรงเรียนสุระบุรีวิทยาคม จังหวัดพังงา. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการแนะแนว, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นวลศิริ เปาโรหิตย์. 2544. พัฒนาการทางอาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นันทา สุริรักษา. 2548. รูปแบบชีวิตและการให้คำปรึกษาอาชีพ. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รัตนกรณ ชนะจำ. 2541. ผลของการให้คำปรึกษาทางด้านอาชีพเป็นรายบุคคลต่อการรับรู้ความสามารถทางการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุจริต วรรณรักษ์. 2540. ผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดพุทธบูชา เขตราชวัตรบูรณะ กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์มหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการแนะแนว, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2550. **สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554).** (Online). <http://www.nesdb.go.th/Portals/0/news/plan/p10/plan10/data> ,12 กรกฎาคม 2550.
- อมรรัตน์ อุ่นจิตร. 2547. ผลของการใช้โปรแกรมการแนะแนวการศึกษาและอาชีพตามแบบพุทธิปัญญาสารสนเทศ ต่อการพัฒนารูคิดแห่งตนและความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสระบุรีวิทยาคม. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อรอนงค์ ัญญะวัน. 2539. การแนะแนวอาชีพ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- Gelatt , H.B. 2003. **The Power of Positive Uncertainty: Making Creative Career Decision.** (Online). www.Eric.ed.gov, June 13, 2007.